

Sygn. akt III AUa 287/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Salańska - Szumakowicz SSA Jerzy Andrzejewski
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Plawgo-Czyż

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2013 r. w Gdańsku

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu- IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 listopada 2012 r., sygn. akt IV U 249/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 287/13

UZASADNIENIE

M. J. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 10 stycznia 2012 r., którą to decyzją organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury w obniżonym wieku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, wskazując, że skarżący nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury poczynając od dnia 12 grudnia 2011 r. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż w dniu 12 grudnia 2011 r. M. J., ur. (...) wystąpił do pozwanego z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury. Do wniosku dołączył m. in. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 listopada 2000 r. wystawione przez (...) Zakłady (...) w L., z którego wynikało, że wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie od 1 grudnia 1978 r. do 31 grudnia 1995 r. i w tym okresie

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace remontowo-naprawcze oraz dozór inżyniersko-techniczny na działach garbarskich, w magazynie surowca oraz w kotłowni i w oczyszczalni ścieków na stanowisku mistrza grupy remontowo-budowlanej wymienionym w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 pkt 1 stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Pozwany ustalił, że wnioskodawca ukończył 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował wymagany okres składkowy 25 lat, nie pozostaje w zatrudnieniu i nie udokumentował 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2012 r. pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. Pozwany nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 grudnia 1978 r. do 31 grudnia 1995 r. w (...) Zakładach (...) w L., ponieważ w przedłożonym świadectwie z dnia 15 listopada 2000 r. nie określono charakteru wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Nadto organ rentowy wskazał, że z akt sprawy wynika, że wnioskodawca w tym okresie zajmował różne stanowiska nie wymienione w wykazie .

Wnioskodawca nie zgodził się z decyzją pozwanego, wnosząc odwołanie, w którym domagał się przyznania mu prawa do świadczenia.

Przesłuchani w sprawie - na wniosek ubezpieczonego - świadkowie M. S. oraz R. B. zgodnie potwierdzili, iż wnioskodawca od 1978 r. był zatrudniony na pełny etat, najpierw przez około rok w dziale transportu, gdzie bezpośrednio nadzorował pracowników transportu przy rozładunku skór i chemikaliów do ich produkcji, a następnie pracował, jako mistrz grupy remontowo-budowlanej w dziale utrzymania ruchu. Dział utrzymania ruchu zatrudniał ślusarzy, elektryków i pracowników budowlanych. Grupa remontowo-budowlana głównie wykonywała prace remontowe na halach produkcyjnych, gdzie pracowali garbarze. Odbywało się to podczas produkcji. Pracownicy dokonywali remontów, budowańcy malowali hale, wykonywali remonty bębnow do produkcji, budowali nowe hale, remontowali oczyszczalni ścieków. Wnioskodawca nadzorował pracę malarzy i murarzy. Zakład pracował w ruchu ciągłym. Produkcja zakładu polegała na obróbce skóry w fazie mikrej. Polegało to na tym, że do zakładu przywożono skóry surowe, usuwano z nich włos, garbowano je, a następnie jeszcze lekko wilgotne przekazywano do innego zakładu do dalszej obróbki.

Zdaniem Sądu I instancji, powyższe zeznania w pełni korespondowały z wyjaśnieniami wnioskodawcy, który wyjaśnił, że jako referent nadzorujący transport pracował przez około rok, następnie pracował, jako mistrz grupy remontowo-budowlanej, która liczyła około 10 osób. Grupa świadczyła usługi tylko na rzecz garbarni, zajmowała się przerabianiem pomieszczeń do produkcji – zrywaniem posadzek, niszczeniem fundamentów, malowaniem konstrukcji stalowych, przerabianiem urządzeń betonowych, gdyż budynek był stary. Grupa pracowała również przy remoncie zakładowej oczyszczalni ścieków.

Sąd nie miał podstaw, by powyższymi zeznaniami świadków odmówić wiarygodności. Były one spójne i logiczne, a nadto korelowały z wyjaśnieniami złożonymi przez wnioskodawcę. Świadkowie potrafili określić ogólne ramy czasowe zatrudnienia wnioskodawcy w zakładzie pracy. Świadek R. B. pracował z wnioskodawcą w tym samym zakładzie pracy przez cały jego okres zatrudnienia. Obaj świadkowie doskonale orientowali się, jakiego rodzaju prace wykonywał wnioskodawca podczas zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L.. Ich zeznania znajdują pełne potwierdzenia w aktach osobowych wnioskodawcy. Co prawda z kwestionariusza osobowego wynika, że od 1 września 1979 r. do 30 czerwca 1981 r. wnioskodawca pracował na stanowisku murarza. Jednak już z karty wynagrodzeń wynika, że od września 1979 r. skarżący otrzymywał dodatek brygadzystowski, a następnie od lipca 1981 r. dodatek mistrzowski.

Sąd zaznaczył, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) w dziale XIV- prace różne, poz. 25 wymienia bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w

wykazie. Zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego w wykazie A, dział XIV, poz. 25 wymienia bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”.

W świetle powyższych zeznań Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, iż charakter pracy wnioskodawcy w okresie jego zatrudnienia w (...) Zakładach (...) od 1 września 1979 r. do 31 sierpnia 1995 r. odpowiadał warunkom stawianym przez przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz przepisy resortowe, gdyż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace remontowo-naprawcze na stanowiskach brygadzysty oraz mistrza grupy remontowo-budowlanej nadzorując pracowników budowlanych, ponieważ prace te były wykonywane na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, tj. w załączniku Nr 1 do Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. (zmienionego zarządzeniem Nr 63 z 1989 r.) w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Podstawowymi pracami w (...) Zakładach (...) w L. były prace garbarskie wykonywane na dziale mokrym. W/w zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego w dziale VII poz.11 wymienia prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór, gdzie wymienia się m. in. stanowiska garbarza oddziału mokrego i garbarza oddziału garbunkowego. Zarówno z wyjaśnień wnioskodawcy, jak i z zeznań świadków wynikało, że wnioskodawca głównie wykonywał remonty hal produkcyjnych w tzw. dziale mokrym garbarni.

Ani powołane wyżej rozporządzenie, ani też zarządzenie resortowe nie wskazuje konkretnych stanowisk pracy w dziale XIV, poz. 25, które można zaliczyć do prac w szczególnych warunkach. Istotny jest jedynie charakter wykonywanych prac.

Dlatego też, Sąd I instancji zaliczył skarżącemu do okresów pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L. od 1 września 1979 r. do 31 grudnia 1995 r., gdyż bez względu na nazwę stanowiska (murarz, brygadzysta czy mistrz grupy remontowo-budowlanej), istotny był charakter wykonywanych przez skarżącego prac odpowiadający w/w przepisom rozporządzenia oraz przepisom resortowym.

Sąd Okręgowy nie zaliczył do prac w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 1 grudnia 1978 r. do 31 sierpnia 1979 r., gdyż poza sporem pozostawało, że w tym czasie skarżący pracował, jako starszy referent ds. zaopatrzenia, zbytu i transportu, a prace jakie wykonywał - nadzór nad pracownikami transportu - nie są zaliczane do prac w szczególnych warunkach.

Ponieważ pozwany nie naprowadził żadnych kontr-dowodów pozwalających na ustalenie innego stanu faktycznego, a jego aktywność sprowadziła się jedynie do złożenia odpowiedzi na odwołanie, pisma procesowego z dnia 5 lipca 2012 r. oraz wniosku o uzasadnienie wyroku, Sąd I instancji uznał, iż powyższe okresy powinny być uwzględnione wnioskodawcy jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż skarżący M. J. wykazał przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach i spełnia tym samym kumulatywnie wszystkie przesłanki do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury, dlatego też przy zastosowaniu przepisów art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany, zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów procedury tj. art. 233 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia całego zgromadzonego materiału dowodowego, na okoliczność pracy w szczególnych warunkach wykonywanej przez ubezpieczonego i błędne ustalenie mocy dowodowej zebranych w niniejszej sprawie dowodów.

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. § 2 ust. 1, § 4 ust. 1 pkt.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie, że ubezpieczony przepracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy ponad 15 lat w warunkach szczególnych przy pracach i na stanowiskach w wykazie A w/w rozporządzenia w (...) Zakładach (...) w L.,

3) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.184 ustawy z dnia emeryturach i rentach z FUS poprzez przyjęcie, że ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do przyznania emerytury, a w konsekwencji przyznanie mu prawa do żądanego świadczenia.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania wnioskodawcy, bądź o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w (...) Zakładach (...) w L. w okresie od 1 września 1979 r. do 31 sierpnia 1995 r. była stałą i pełnowymiarową pracą wykonywaną w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Jak wynika z ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego, wnioskodawca w spornym okresie pracował jako mistrz grupy remontowo-budowlanej w dziale utrzymania ruchu, który zatrudniał ślusarzy, elektryków i pracowników budowlanych. Grupa remontowo budowlana głównie wykonywała prace remontowe w halach produkcyjnych, gdzie pracowali garbarze. Odbywało się to podczas produkcji. Pracownicy dokonywali remontów, budowlańcy malowali hale, wykonywali remonty bębnow do produkcji, budowali nowe hale, remontowali oczyszczalnie ścieków. Wnioskodawca nadzorował prace murarzy i malarzy.

Wnioskodawca twierdzi, że pracował, jako mistrz grupy remontowo – budowlanej, która zajmowała się m.in. przerabianiem pomieszczeń do produkcji, zrywaniem posadzek, niszczeniem fundamentów, malowaniem konstrukcji stalowych, przerabianiem urządzeń betonowych, budową silosa w oczyszczalni ścieków.

W ocenie pozwanego, nie sposób przyjąć, że większość ww. prac mogła być wykonywana obok funkcjonowania stanowisk pracy garbarskiej. Powszechnie wiadomo, że aby pomalować halę trzeba rozstawić rusztowanie, czy było zatem możliwe, że nad „głowami” pracujących garbarzy przemieszczali się malarze czy budowlańcy. Oczywistym jest, że takie czynności wykonuje się podczas przestojów produkcyjnych, które są przeznaczone właśnie na prace remontowe w większym zakresie. Nie sposób też w ocenie pozwanego dokonywać takich czynności jak zrywanie posadzek, czy niszczenie fundamentów, gdy obok wykonywane są prace garbarzy. Przecież to na tych posadzkach stoją urządzenia służące do usuwania włosów ze skór, garbowania itp.

Ponadto świadkowie twierdzą, że brygada budowała również nowe hale, zatem nie sposób przyjąć, że budowa nowych obiektów odbywała się w ramach zakresu zadaniowego, jaki niesie za sobą treść normy działu XIV poz.25 wykazu A w/w rozporządzenia. A skoro tak, to przyjąć należy, że budowa nowych obiektów od podstaw musiała zajmować wiele czasu, zatem ograniczała ona wykonywanie innych czynności, co powodowało, że nie były one wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Także opierając się na zeznaniach świadka M. S., skarżący wskazał, iż nie sposób uznać, aby praca wykonywana przez ubezpieczonego była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Na poparcie zaprezentowanego stanowiska organ rentowy przedstawił pogląd Sądu Najwyższego w innych sprawach.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, według norm przepisanych. Nadto ubezpieczony wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. B. oraz z wyjaśnień wnioskodawcy na okoliczność wykonywania przez M. J. zatrudnienia w warunkach szczególnych w spornym w analizowanej sprawie okresie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, w świetle uzupełnionego materiału dowodowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa. Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

W pierwszej kolejności wskazać należy, że prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zawartym w rozdziale 2 działu II ustawy dotyczącym urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. Przepis ten w ust. 4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 powyższego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: (1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz (2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn). W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Przepis ten ma charakter przejściowy, bowiem zawarty został w rozdziale 2 działu X ustawy zawierającym przepisy intertemporalne. Dotyczy on wyłącznie tych ubezpieczonych, którzy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r., już legitymowali się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym - a w tym wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego.

W analizowanej sprawie bezspornym jest, iż wnioskodawca (...) ukończył 60 rok życia, nie przystąpił do OFE oraz na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej posiadał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L. od 1 grudnia 1978 r. do 31 grudnia 1995 r., co w konsekwencji stało się podstawą do wydania zaskarżonej decyzji. W toku postępowania pierwszoinstancyjnego, Sąd Okręgowy, dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w ww. zakładzie pracy, w warunkach szczególnych przez okres od 1 września 1979 r. do 31 sierpnia 1995 r. (z wyłączeniem okresu od 1 grudnia 1978 r. do 31 sierpnia 1979 r., kiedy to ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku referenta w dziale transportu) tj. okres przekraczający wymagane przepisem art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, 15 lat koniecznych do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury w wieku obniżonym. Wskazany okres stał się przedmiotem sporu na etapie postępowania odwoławczego.

Wobec powyższego, koniecznym było ustalenie, czy we wskazanym wyżej okresie wnioskodawca, będąc zatrudnionym w (...) Zakładach (...) w L. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, pracę uznaną za zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Rozważając zasadność zarzutów apelacyjnych, Sąd Odwoławczy w pierwszej kolejności zważył, iż obniżenie wieku emerytalnego niektórym grupom zawodowym uzasadnia się narażeniem tych osób na szybsze niż przeciętne zrealizowanie się emerytalnego ryzyka z powodu wystąpienia w ich zawodach czynników negatywnych (najczęściej szkodliwych dla zdrowia lub obniżających sprawności psychofizyczne), które doprowadzają do wcześniejszej niż powszechnie utraty sił do wykonywania dotychczasowej pracy. Stąd też prawo do emerytury w wieku niższym nie jest tu przywilejem, lecz co do zasady wynika ze szczególnych właściwości wykonywanej pracy. Cechą niezbędną do uznania danego zatrudnienia za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. jest wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Stanowi o tym przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia, wskazując przez to, że intencją ustawodawcy było zawężenie zakresu okresów szczególnych tylko do tych okresów zatrudnienia, w których praca była faktycznie wykonywana, a nie do samego pozostawania w zatrudnieniu. Zaznaczyć trzeba, że tylko okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy kreują i wypełniają weryfikowalne kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Taki sam warunek odnosi się do wymagania stałego wykonywania takich prac, co oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku), a nie stałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (vide wyrok SN z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329).

Mając na uwadze powyższe, przy uwzględnieniu wniosków wyprowadzonych przez Sąd I instancji na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, jak również materiału zgromadzonego w toku postępowania odwoławczego, Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, iż w spornym okresie ubezpieczony wykonywał zatrudnienie w warunkach szczególnych, o którym mowa w wykazie A dziale XIV, pod poz. 25 - bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43). Wskazane w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów prace zostały również wymienione w Zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 25. Prace zaś wymienione w wykazie, o których mowa powyżej, to prace wskazane w załączniku Nr 1 do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z 7 lipca 1987 r., tj. w dziale VII pod poz. 11, tj. prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór na stanowiskach garbarza oddziału mokrego i garbarza oddziału garbunkowego. Podkreślić bowiem należy, że - jak trafnie wskazał Sąd I instancji - ubezpieczony bezsprzecznie przez okres od 1 września 1979 r. do 31 sierpnia 1995 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w brygadzie remontowo - budowlanej, która wykonywała prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, tj. prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór na stanowiskach garbarza oddziału mokrego i garbarza oddziału garbunkowego. Powyższe wynika ze zgromadzonego przez Sąd Okręgowy materiału dowodowego, w tym z zeznań powołanych w sprawie świadków M. S. i R. B., które - co wynika z uzasadnienia wyroku - Sąd uznał za spójne i miarodajne dla oceny roszczenia wnioskodawcy. Potwierdzenie tak dokonanych ustaleń, stanowią również wyjaśnienia M. J. złożone w toku postępowania odwoławczego, z których wynika, że ubezpieczony od września 1979 r., jako brygadzysta ekipy budowlano - remontowej, pracował w (...) Zakładach (...) przeprowadzając remonty w hali produkcyjnej, na której dokonywany był proces garbowania skór, jak również przy oczyszczalni ścieków, stanowiącej integralną część garbarni. Ubezpieczony podał bowiem, że hala - o której mowa powyżej - była budynkiem o znacznych rozmiarach, tj. około 100 a 20 metrów, na której znajdowały się trzy działy. Wnioskodawca

wyjaśnił, że osoby zatrudnione przy garbowaniu skór (około 300) świadczyły powierzoną im pracę na zmiany (na jednej zmianie pracowało około 40 osób), albowiem proces garbowania skór wymagał ich stałej obecności. On sam pracował w systemie jednozmianowym. Wskazał, że – z uwagi na stan techniczny budynku oraz rodzaj wykonywanych w nim prac – remonty oraz prace montażowo-budowlane były wykonywane nieprzerwanie. Powyższe wynika m.in. z tego, że proces garbowania skór wymaga użycia znacznej ilości wody oraz silnie działających chemikaliów, które powodowały znaczne uszkodzenia zarówno posadzek (ubytki), jak i ścian (zabrudzenie oparami), to zaś obligowało grupę pracowników budowlanych do wykonywania prac remontowych. Ubezpieczony wyjaśniał, że prace remontowo – budowlane wyglądały w ten sposób, że jeden z działów był zamykany na tydzień lub dwa i w tym czasie ekipa dokonywała remontów polegających m.in. na częściowym zerwaniu posadzki, w miejscach w których były ubytki i położeniu w tym miejscu nowej (prace te były wykonywane mniej więcej raz na 6 miesięcy), względnie wyczyszczeniu ścian oraz ich pomalowaniu. Podał, że wykonywał również prace remontowo – budowlane przy oczyszczalni ścieków nad kanałami, w których znajdowały się odpady zawierające wodę i chemikalia – te prace najczęściej były wykonywane w okresie letnim.

Mając na uwadze treść zarówno zeznań powołanych w toku postępowania pierwszoinstancyjnego świadków, jak również złożone w toku postępowania odwoławczego wyjaśnienia M. J. w zakresie powierzonych mu i faktycznie wykonywanych obowiązków w okresie zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w L. od 1 września 1979 r. do 31 sierpnia 1995 r. Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że wnioskodawca przez cały sporny okres, tj. przeszło 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o której mowa w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 25 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie polega w związku z tym na prawdziwe twierdzenie pozwanego, z którego wynika, że praca wnioskodawcy nie była wykonywana stale, albowiem nie jest możliwe, aby remonty na hali produkcyjnej były przeprowadzane podczas pracy związanej z procesem garbowania skór. Powyższą wątpliwość – zdaniem Sądu Apelacyjnego – wyjaśnił ubezpieczony wskazując, że dział, który aktualnie był remontowany przez ekipę budowlaną miał tzw. przestój, zaś pozostałe dwa działy „normalnie” wykonywały swoje obowiązki związane z procesem garbowania skóry, który – jak powszechnie wiadomo – ma charakter procesu długotrwałego. Nadto, o tym, że czynności, o których mowa, ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - albowiem takie było faktycznie zapotrzebowanie - świadczy również fakt, że członkowie ekipy remontowo – budowlanej byli zatrudniani na umowę o pracę. Zaznaczyć trzeba, że gdyby w zakładzie zajmującym się przetwarzaniem skór praca ekipy remontowo - budowlanej nie była potrzebna na stałe to pracodawca nie wiązałby się z pracownikami tak silnym stosunkiem, jakim jest stosunek pracy, a ograniczyłby się do umowy zlecenia. Jeśli więc, pracownicy budowlani – w tym M. J. – byli zatrudnieni na stałe, to oczywistym jest, że świadczona przez nich praca była również stale potrzebna. Przeciwnie twierdzenie pozwanego, nie poparte żadną argumentacją nie może prowadzić do odmiennej oceny, aniżeli ta której dokonał Sąd I instancji.

Skoro zatem wnioskodawca udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a co za tym idzie spełnił wszystkie, konieczne do przyznania wcześniejszej emerytury warunki, określone w przepisie art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U nr 153, poz. 1227 t. jedn. z 2009r., ze zm.) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (Dz. U nr 8, poz.43), to zasadnym było przyznanie mu prawa do żądanego świadczenia, począwszy od dnia 12 grudnia 2011 r., tj. od daty złożenia wniosku o przyznanie prawa do emerytury.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.